

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **T. H.**, zastoupeného Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou se sídlem Štěpánská 630/57, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Správa hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 2/1666, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2009, č. j. 8 Ca 335/2005 – 111,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2009, č. j. 8 Ca 335/2005 - 111, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2009, č. j. 8 Ca 335/2005 - 111, kterým byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2008, č. j. 8 Ca 335/2005 - 34.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že stěžovatel dne 4. 7. 2008 předložil soudu vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, v němž mj. uvedl, že v hlavním pracovním poměru je zaměstnán jako skladník a údržbář u společnosti KLAPETO, s. r. o., s průměrným čistým měsíčním výdělkem 11 695 Kč a že je vlastníkem rodinného domu č. p. 485 v obci R., k. ú. H. T., osobního auta zn. BMV, rok výroby 1994, osobního auta zn. Chrysler Voyager, rok výroby 1994. Dále uvedl, že je rozvedený a má vyživovací povinnost k nezl. dceři, nar. 23. 3. 2005, která s ním žije ve společné domácnosti, jakož i půjčku od M. Š. ve výši 2 300 000 Kč.

Městský soud dospěl k závěru, že u stěžovatele vzhledem k jeho majetkovým poměrům nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků podle ust. § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zejména konstatoval, že stěžovatel tvrzení o uvedené půjčce nijak blíže nedoložil, a soud si tedy nemohl ověřit, zda a jakým způsobem probíhá splácení uvedené půjčky, zda a jakým způsobem uvedená půjčka ovlivňuje stěžovatelovu situaci. Proto žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl.

K meritu věci stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že existence předmětné půjčky (od M. Š. ve výši 2 300 000 Kč) vyplývá z výpisu z katastru nemovitostí, LV č. 1160, k. ú. H. T., ze dne 23. 4. 2008, jehož kopii přiložil jako přílohu č. 4 k potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech, které soudu doručil 4. 7. 2008. V části IX. „ZÁVAZKY“ v bodě 28 „Mám tyto dluhy“ výslovně uvedl že se jedná o půjčku 2 300 000 Kč s příslušenstvím na koupi nemovitosti uvedené v bodě 25., zajištěnou zástavním právem a výslovně uvedl „výpis z katastru nemovitostí v příloze“. Dále stěžovatel namítá, že Městský soud v Praze zároveň nijak nepřihlédl k údajům uvedeným pod bodem X. potvrzení „JINÉ OKOLNOSTI, KTERÉ BY MOHLY MÍT VLIV NA OSVOBOZENÍ: (výtěžkové možnosti žadatele, nepříznivý zdravotní stav, déletrvající nemoc v rodině, apod.)“, kde výslovně uvedl „1) dlouhodobé chronické plicní onemocnění, doložené lékařskou zprávou, 2) nemožnost získání bankovního úvěru ke splacení půjčky uvedené v bodě 28. pro exekuci, vedenou pro bagatelní částku, která je stále zapsána v katastru nemovitostí i po zaplacení dluhu již v roce 2004 (kopie výpisu katastru nemovitostí v příloze), 3) péče o další dvě nezletilé děti stěžovatelovy družky, na které není jejich otcem dlouhodobě hrazeno výživné“. Stěžovatel také mj. poukázal na to, že odůvodnění napadeného usnesení Městského soudu v Praze je vnitřně nekonzistentní neboť střídavě uvádí, že soud otázku zjevné neúspěšnosti stěžovatelovy kasační stížnosti (proti rozsudku) nezkoumal a střídavě úspěšnost této kasační stížnosti podrobuje hodnocení, se závěrem, že její odůvodnění bylo podáno opožděně, přičemž také odůvodňuje neustanovení zástupce, avšak ustanovení zástupce nebylo předmětem rozhodování soudu. Závěrem stěžovatel uvádí, že se Městský soud v Praze neřídil právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v kasačním rozsudku ze dne 14. 1. 2009, č. j. 4 As 63/2008 - 105 (ke kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení MěS v Praze, kde do jisté míry obdobně byla v dané věci již jednou žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnuta), a kasační stížnost podává z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a především z důvodu, že scházejí důvody rozhodnutí (§ 104 odst. 2 s. ř. s. a contrario).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přítom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze své konstantní judikatury, podle které *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud nyní rozhoduje o podané kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků v dané věci poté, co již rozsudkem ze dne 14. 1. 2009, č. j. 4 As 63/2008 - 105, k podané kasační stížnosti do jisté míry obdobné usnesení, jímž byla již jednou žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítnuta, zrušil. Nejvyšší správní soud dospěl v uvedeném rozsudku k závěru, že Městský soud v Praze nedostál povinností, dovoditelným z § 36 odst. 3 s. ř. s., když z odůvodnění jeho rozhodnutí nebylo seznatelné, zda se tam nastolenými otázkami zabýval a k jakým zjištěním dospěl.

V nyní napadeném usnesení se Městský soud v Praze s nedostatky vytykány v kasačním rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 4 As 63/2008 - 105 sice formálně vypořádal, nicméně pochybil při čerpání z obsahu podkladů svého rozhodnutí.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že citované ustanovení zakládá povinnost soudu, který o žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhoduje, porovnat výši soudního poplatku s celkovou finanční situací žadatele a dalšími okolnostmi, které mohou mít vliv na jeho schopnost soudní poplatek zaplatit. Soud rovněž musí zkoumat, zda nějaký neodstranitelný nedostatek podmínek řízení nečiní podaný návrh zjevně neúspěšným.

Nejvyšší správní soud shledal, že Městský soud v Praze v napadeném usnesení nedostál povinností zohlednit celkovou finanční situaci žadatele, ani tzv. další okolnosti, které mohou mít vliv na jeho schopnost soudní poplatek zaplatit.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení výslovně uvedl, že stěžovatel „tvrzení o uvedené půjčce nijak nedoložil, a soud si tedy nemohl ověřit zda a jakým způsobem uvedená půjčka ovlivňuje žalobcovu finanční situaci“. Toto odůvodnění soudu stěžovatel, jak bylo výše rekapitulováno, výslovně napadl s tím, že existence předmětné půjčky (od M. Š. ve výši 2 300 000 Kč) vyplývá z výpisu z katastru nemovitostí, LV č. 1160, k. ú. H. T., ze dne 23. 4. 2008, jehož kopii přiložil jako přílohu č. 4 k potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, které soudu doručil 4. 7. 2008. V části IX. „ZÁVAZKY“ v bodě 28 „Mám tyto dluhy“ výslovně uvedl že se jedná o půjčku 2 300 000 Kč s přísl. na koupi nemovitosti uvedené v bodě 25., zajištěnou zástavním právem a výslovně uvedl „výpis z katastru nemovitostí v příloze“.

Nejvyšší správní soud si z obsahu spisu ověřil, že tato konstatování stěžovatele odpovídají skutečnosti, zmíněné listiny jsou ve spisu založeny a uváděné údaje jsou v nich zachyceny. Vzdor tomu k nim soud nejen nepřihlédl, ale naopak konstatoval, že tvrzení o půjčce nebylo nijak doloženo. Vzhledem ke zjištění, které Nejvyšší správní soud učinil, považuje tuto námitku za důvodnou.

Obdobně musí dát Nejvyšší správní soud za pravdu stěžovatelům v tom, že soud nijak nepřihlédl k údajům stěžovatelem uvedeným pod bodem X. potvrzení „JINÉ OKOLNOSTI, KTERÉ BY MOHLY MÍT VLIV NA OSVOBOZENÍ: (výdělkové možnosti

žadatele, nepříznivý zdravotní stav, déletrvající nemoc v rodině, apod.)“, kde výslovně uvedl „1) dlouhodobé chronické plicní onemocnění, doložené lékařskou zprávou, 2) nemožnost získání bankovního úvěru ke splacení půjčky uvedené v bodě 28. pro exekuci, vedenou pro bagatelní částku, která je stále zapsána v katastru nemovitostí i po zaplacení dluhu již v roce 2004 (kopie výpisu katastru nemovitostí v příloze), 3) péče o další dvě nezletilé děti stěžovatelovy družky, na které není jejich otcem dlouhodobě hrazeno výživné. I tady si Nejvyšší správní soud z obsahu spisu ověřil, že tyto skutečnosti stěžovatel v „potvrzení“ skutečně uvedl, avšak v odůvodnění napadeného usnesení o nich není ani zmínka. Není tedy vůbec zřejmé, zda Městský soud v Praze při svém rozhodnutí tyto tzv. další okolnosti, které mohou mít vliv na schopnost stěžovatele soudní poplatek zaplatit, jakkoliv zohlednil. Proto Nejvyšší správní soud považuje i tuto námitku za důvodnou.

Akceptovat je podle názoru Nejvyššího správního soudu nutno i námitku stěžovatele o neopodstatněnosti té části odůvodnění napadeného usnesení, která pojednává o neustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Tato otázka skutečně nebyla předmětem řízení.

S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze je nepřezkoumatelné, a to zejména pro nedostatek důvodů, a dílem i pro nesrozumitelnost, neboť z jeho obsahu je zřejmé, že soud pomínil a nehodnotil podstatnou „složku“ celkové finanční situace (existence půjčky v celkové částce 2 300 000 Kč a její dopad stěžovatelovu situaci), stejně jako stěžovatelem v „potvrzení“ výslovně uvedené tzv. další okolnosti, které mohou mít vliv na schopnost stěžovatele soudní poplatek zaplatit.

Nejvyšší správní soud opakovaně zdůrazňuje, obdobně jako v předchozím kasačním rozsudku ze dne 14. 1. 2009, č. j. 4 As 63/2008 - 105, že *předpoklady pro osvobození od soudního poplatku je vždy třeba posoudit zcela konkrétně s ohledem na okolnosti existující v době vyměřování soudního poplatku.*

Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze nyní bude, aby znovu rozhodl o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, tentokrát po řádném zohlednění obsahu doložených podkladů a po posouzení, zda jsou splněny podmínky stanovené v § 36 odst. 3 s. ř. s. Dospěje-li soud k závěru, že tyto podmínky splněny nejsou, musí své rozhodnutí náležitě odůvodnit.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti bude rozhodnuto v rozsudku či v usnesení, jímž bude řízení skončeno (§ 61 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu